

GYS

GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

ORTAK KONULAR

ŞEF
ŞUBE MÜDÜRÜ
MEMUR

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

PEGEM

AKADEMİ

Komisyon

GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞEF-ŞUBE MÜDÜRÜ-MEMUR GÖREVDE YÜKSELME SINAVI KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

ISBN 978-625-8516-03-6

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: 2025, Ankara

Yayın-Proje: Pegem
Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan
Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız, Göç İdaresi Başkanlığı Şef, Memur, Şube Müdürlüğü Görevde Yükselme Sınavına Hazırlık Konu Anlatımlı- Soru Bankası kitabımız, en son yayımlanan sınav ilanındaki konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Sınava girecek olan adaylarımızın, yayınlımızda bulunan mevzuat konularında yer alan Ek Form veya Örnek Formlara (<http://www.mevzuat.gov.tr/>) İnternet adresinden ilgili Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik, Tebliğ vb. içeriklerinden erişebileceğinizi belirtiriz. Kitabımızdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testlere yer verilmiştir. Okuyucularımıza güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayınlımızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz.

Kitaba ilişkin sorularınızı **yayinevi@pegem.net** adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Yayınlımızın baskı tarihinden sonraki değişikliklere karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

PEGEM Akademi

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm: Türkçe Dil Bilgisi	1
2. Bölüm: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi.....	53
3. Bölüm: T.C. Anayasası.....	151
4. Bölüm: 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (13. Bölüm)	199
5. Bölüm: 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	207
6. Bölüm: 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	253
7. Bölüm: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	263
8. Bölüm: 6245 Sayılı Harcırah Kanunu	280
9. Bölüm: Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği	294
10. Bölüm: Göç İdaresi Başkanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği	304
11. Bölüm: Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usûl ve Esasları Hakkında Yönetmelik.....	309
12. Bölüm: Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmelik	323
13. Bölüm: Gizlilik Dereceli Belgelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	331
14. Bölüm: Göç İdaresi Başkanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Yönetmeliği.....	346
15. Bölüm: Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları İle Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	354
16. Bölüm: Taşınır Mal Yönetmeliği	359
17. Bölüm: Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği	376
18. Bölüm: Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği	413
19. Bölüm: Göç İdaresi Başkanlığı Merkez, Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı Arşiv Hizmetleri ve Saklama Sürelerine İlişkin Yönerge	452

YAPI BİLGİSİ

KÖK

Sözcüğün bütün ekler çıkarıldıktan sonra kalan anlamlı en küçük parçasına kök denir.

İyi - lik-te kes - inti-ler

kök ekler kök ekler

taşı - ma-cı-lık yaş - a-y-acak

kök ekler kök ekler

Pür Dikkat

Sözcükteki ekler çıkarıldıktan sonra kalan parçanın, sözcüğün bütünüyle de anlamlı bir ilişkisi olması gerekir.

Örnek

Balta sözcüğünde “bal” ile “balta” arasında hiçbir anlam ilişkisi olmadığına göre “balta” sözcüğü kök hâlinindedir.

Türkçede kökler, isim ve fiil olmak üzere iki türdür.

İsim Kökleri

İş, oluş, hareket bildirmeyen köklerdir.

- kaş, göz, simit, balık, kart, insan, kum...

Fiil Kökleri

Varlıkların iş ve hareketlerini dile getiren köklerdir.

- gel-, git-, sil-, kız-, at-, kaç-, art-...

EKLER

Tek başına anlamı olmayan, eklendiği sözcüklerin anlamını, türünü değiştiren ya da cümledeki görevini belirleyen ses birlikleridir. İki temel ek ayrımı vardır:

Yapım Ekleri

Eklendiği sözcüklerin anlamını bazen de türünü değiştiren eklerdir. Bu ekler, isim (ad) ya da fiiller (eylem) eklenerek onlardan yeni isimler ve fiiller türetmeye yararlar. Bu nedenle yapım eki almış sözcük, yapı bakımından “türemiş sözcük” kabul edilir. Yani yapım eki alan sözcükler gövde durumuna geçer.

Örnek

- göz + cü = gözcü

isim isimden isim isim
kökü yapım eki

göz + le - = gözle -

isim isimden fiil fiil
kökü yapım eki

sev - + gi = sevgi

fiil fiilden isim isim
kökü yapım eki

sev - + in = sevin -

fiil fiilden fiil fiil
kökü yapım eki

İsim Yapım Ekleri

İsimden İsim Yapan Ekler

İsim kök ve gödelerine gelerek isim türeten eklerdir.

Örnek

bencil, başak, genişçe, irice, gözenek, Türkçe, Arapça, çöplük, arsız, kitapçık...

Fiilden İsim Yapan Ekler

Fiil kök ve gövdelerine gelerek isim türeten eklerdir.

Örnek

bitkin, durak, yıkıcı, saygı, anıt, yazı, üzüntü, bilinç, kıyım, eğitmen...

Fiil Yapım Ekleri

İsimden Fiil Yapan Ekler

İsim kök ve gövdelerine gelerek fiil türeten eklerdir.

Örnek başla-, azal-, karar-, ümitlen-, katılaş-, tıkırda- ...

Fiilden Fiil Yapan Ekler

Fiil kök ve gövdelerine gelerek fiil türeten eklerdir:

Örnek döktür-, uçur-, bakıl-, sevin-, kaçış-, okut- ...

Çekim Ekleri

Eklendikleri sözcüklerin anlamlarını değiştirmeyen yalnızca cümledeki görevlerini belirleyen eklerdir.

1. İsim Çekim Ekleri

Hâl (durum) ekleri

İsimlere getirilen eklerdir. Dörde ayrılır:

Belirtme hâli eki (-ı, -i, -u, -ü): okulu, evi, sınıfı...

Yönelme hâli eki (-e, -a): okula, eve, sınıfa...

Bulunma hâli eki (-de, -da, -te, -ta): okulda, evde, sınıfta...

Çıkma hâli eki (-den, -dan, -ten, -tan): evden, okuldan, sınıftan...

Pür Dikkat Yalın hâl: Hâl eki almamış sözcükleri ifade eder. Yalın hâldeki sözcükler, hâl eki dışındaki çekim eklerini, yapım eklerini alabilir.

gözlerimizin, denizci, evlilik, tanışır...

Tamlama ekleri

İsim tamlamalarında tamlayan sözcük "-ın, -in..." ekini, tamlanan sözcükse "-ı, -i, -u..." ekini alır.

Örnek

benim	evim
senin	evin
onun	evi
bizim	evimiz
sizin	eviniz
onların	evleri
evin	kapısı
evin	kapıları
evlerin	kapısı
Tamlayan	Tamlanan
Tamlayan ekleri	Tamlanan ekleri
(İLGİ EKİ)	(İYELİK EKİ)

İyelik ekleri:

Sonuna geldiği ismin kime, neye ait olduğunu belirtir.

"-im, -in, -i, -imiz, -iniz, -leri" şeklinde bütün şahıslar için ayrı bir iyelik eki vardır:

1. tekil kişi	→	(benim) kalemim
2. tekil kişi	→	(senin) kalemin
3. tekil kişi	→	(onun) kalemi
1. çoğul kişi	→	(bizim) kalemimiz
2. çoğul kişi	→	(sizin) kaleminiz
3. çoğul kişi	→	(onların) kalemleri

Çoğul ekleri

Aynı türden birden çok varlığı belirten ektir; "-ler, -lar" ekleri, çoğul ekleridir.

Örnek İnsanları anlamak çok zordur.

2. Fiil Çekim Ekleri

Fiillere gelerek fiilin zamanını, fiili gerçekleştiren kişiyi gösteren eklerdir. Bu ekler, fiilin anlamını değiştirmez.

Kip ekleri: Kip, bir fiilin kök veya gövdesinin zaman, yargı veya niyete göre girdiği kalıplardır. İki çeşittir:

A. Haber (Bildirme) Kipleri

Fiilin gerçekleşmesine yönelik zaman bildiren ekleri kapsar:

- Geniş zaman: "-r (-ar, -er, -ir, -ir, -ur, -ür)" ekleriyle oluşturulur:
 - koşar, okurum, çalışırsın, görürüz...
- Gelecek zaman: "-ecek (-acak)" ekleriyle oluşturulur:
 - gidecek, bakacağım, isteyecekler...
- Şimdiki zaman: "-yor" ekiyle oluşturulur:
 - gidiyoruz, bakıyorlar, anlıyorsunuz...
- Görülen (bilinen) geçmiş zaman: "-dı (-di, -du, -dü / -tı, -ti, -tu, -tü)" ekleriyle oluşturulur:
 - geldi, baktınız, çalıştım, istedik, düşündüm...
- Duyulan (öğrenilen) geçmiş zaman: "-mış (-miş, -muş, -müş)" ekleriyle oluşturulur:
 - gelmiş, düşünmüş, istemişsin, görmüşüz ...

Hukuk devleti, hukuka bağlı devlet demektir. Devletin organları da yasama, yürütme ve yargı organları olduğu için hukuk devleti bu organların keyfi davranmamasını ifade eder.

Hukuk devletinin gerekleri:

- ▶ **Yasama ve yürütme**, yargısal denetime tabi olmalıdır.
- ▶ **Yargı bağımsız olmalı** ve hâkimler de teminatlı olmalıdır.
- ▶ **Kanuni hâkim güvencesi:** Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.
- ▶ **Temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alınmış olması:** İdarenin keyfi tutum ve davranışlarını engellemek için temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla belirtilen hâllerde kanundan aldığı yetkiye dayanarak sınırlandırılması gerekir.
- ▶ **Kanunların anayasa uygunluğunun yargısal denetimi:** Kanunların anayasaya uygunluğunun bağımsız ve tarafsız bir yargı organı tarafından denetlenmesi gerekir.
- ▶ **Kanuni idare ilkesi:** En geniş anlamıyla, idareye ve faaliyetlerine kanunun egemen olmasıdır.

- ✓ **Devlet faaliyetlerinin belirliliği ilkesi:** Devlet faaliyetlerinin (= idari faaliyetlerin) yönetilenler tarafından önceden belli ölçüde görülebilir olmasıdır.
- ✓ **İdarenin yargısal denetimi:** İdarenin faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygunluğunun yargı denetimine tabi tutulmasıdır.
- ✓ **İdarenin mali sorumluluğu:** İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.
- ✓ Adil yargılanma hakkı
- ✓ Kuvvetler ayrılığı
- ✓ Suç ve cezalara ilişkin anayasal ilkeler

Madde 3

- ✓ Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür (Üniter devlet).
- ✓ Dili **Türkçedir**.
- ✓ Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, **beyaz ay yıldızlı al bayraktır**.
- ✓ Millî marşı "**İstiklal Marşı**"dır.
- ✓ Başkenti **Ankara**'dır.

Madde 4

- ✓ Anayasanın 1. maddesindeki devletin şeklinin cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile 2. maddesindeki cumhuriyetin nitelikleri ve 3. maddesi değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

Madde 5

Devletin Temel Amaç ve Görevleri

1982 Anayasası'na göre devletin temel amaç ve görevleri:

- ✓ Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, toplumun refah ve huzurunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik, sosyal engelleri kaldırmak, insanın maddi ve manevi varlığını geliştirmesi için uygun koşulları yaratmak için çalışmaktır.

Madde 6

- ✓ Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir. Türk milleti, egemenliğini, anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır.
- ✓ Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.

Madde 7

- ✓ Yasama yetkisi Türk Milleti adına TBMM'nindir. Bu yetki devredilemez.

Madde 8

- ✓ Yürütme yetkisi ve görevi, **Cumhurbaşkanı** tarafından, anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir (2017 değişikliği).

Madde 9

- ✓ Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız ve **tarafsız** mahkemelerce kullanılır (2017 değişikliği).

Madde 10

- ✓ Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir.
- ✓ **Kadınlar** ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. **Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler** için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olamaz (2010 anayasa değişikliği).
- ✓ Hiçbir kişiye, aileye zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Madde 11

- ✓ Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallardır.
- ✓ Kanunlar anayasaya aykırı olamaz.

(6) Disiplin kurulları ve yüksek disiplin kurullarında rapor-törün açıklamaları dinlendikten sonra işin görüşülmesine geçilir. Üyeler, toplantılarda soruşturma konusu fiil veya hâl hakkındaki görüşlerini sözlü veya yazılı olarak bildirir. Konunun aydınlandığı ve görüşmelerin yeterliği sonucuna varıldığında oylama yapılır. Oylama açık oyla yapılır ve oy çokluğu ile karar verilir. Oylamada çekimser kalinamaz. Başkan oyunu en son kullanır. Oyların eşitliği hâlinde Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır.

(7) Oylamanın sonucu Başkan tarafından açıklanır ve başkan ile üyeler tarafından imzalanan bir tutanakla tespit edilir.

Kararların yazılması

MADDE 23- (1) Karar, oylama tarihini izleyen yedi gün içinde gerekçeli olarak, karara karşı başvuru yolları ve süreleri ile oy birliği veya oy çokluğu ile alındığı da belirtilmek suretiyle rapor-tör tarafından yazılır ve başkan ile üyeler tarafından imzalanır. Kararda karşı oy kullananların görüşlerine de yer verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yetki

Yetkili disiplin amirleri

MADDE 24- (1) Uyarma, kınama ve aylıktan kesme disiplin cezası gerektiren fiil veya hâli bulunan memurlar hakkında disiplin soruşturması açılması ve ceza verilmesine ilişkin hususlarda yetkili disiplin amirleri, disipline aykırı fiil veya hâlin işlendiği sırada memurun görev yerindeki disiplin amirleridir.

Yetkili disiplin kurulları

MADDE 25- (1) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası teklifini ve uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı yapılan itirazları değerlendirmeye yetkili disiplin kurulu, disipline aykırı fiil veya hâlin işlendiği sırada memurun görev yerindeki disiplin kuruludur. Ancak;

a) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası teklifini inceleme yönünden;

1) Cumhurbaşkanınca atanmış olan memurlar hakkında merkez teşkilatı disiplin kurulu,

2) Cezanın, bakan veya üst yönetici tarafından verilecek olması hâlinde ilgisine göre bakanlık veya kamu idaresi merkez teşkilatı disiplin kurulu,

3) Doğrudan merkeze bağlı taşra teşkilatında çalışmakta olan memurlar hakkında merkez teşkilatı disiplin kurulu,

b) Disiplin cezalarına yapılan itirazları inceleme yönünden;

1) Taşra teşkilatında görevli memurlar hakkında bakan veya üst yönetici tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları hakkında ilgisine göre bakanlık veya kamu idaresi merkez teşkilatı disiplin kurulu,

2) Bölge müdürüne vali tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları hakkında merkez teşkilatı disiplin kurulu,

3) Doğrudan merkeze bağlı taşra teşkilatında görevli memurlara verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları hakkında merkez teşkilatı disiplin kurulu, yetkilidir.

Yetkili yüksek disiplin kurulları

MADDE 26- (1) Amirlerin bu yoldaki isteği üzerine Devlet memurluğundan çıkarma cezasını vermeye ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yapılan itirazları değerlendirmeye, memurun bağlı bulunduğu kamu idaresinin yüksek disiplin kurulu yetkilidir.

(2) Mahallî idarelerde görev yapan memurlar hakkında Devlet memurluğundan çıkarma cezası vermeye ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yapılan itirazları değerlendirmeye İçişleri Bakanlığı yüksek disiplin kurulu yetkilidir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun değerlendirmesi neticesinde yetki

MADDE 27- (1) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin olarak;

a) Ceza teklifinin ilgili disiplin kurulunca kabul edilmesi üzerine ceza vermeye yetkili amirler, 657 sayılı Kanun'un 125 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmünü de dikkate alarak yapacağı değerlendirmeye göre cezayı verir veya gerekçesini de belirtmek suretiyle reddeder.

b) Ceza teklifinin disiplin kurulunca reddedilmesi üzerine ceza vermeye yetkili amirler, 657 sayılı Kanun ile bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uyulmak kaydıyla gerekçesini de belirterek, başka bir disiplin cezası vermeye veya disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar vermeye yetkilidir.

(2) Yüksek disiplin kurulu tarafından, Devlet memurluğundan çıkarma cezası verilmesi isteminin reddine karar verilmesi üzerine ceza vermeye yetkili amirler, 657 sayılı Kanun ile bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uyulmak kaydıyla gerekçesini de belirterek, başka bir disiplin cezası vermeye veya disiplin cezası verilmesine yer olmadığına karar vermeye yetkilidir.